

STADSBYGGNADS- OCH
MILJÖNÄMNDEN
Sundbybergs stad

Remiss från Miljöförvaltningen, Stockholms stad: "Komplettering av Vägverkets tidigare anmälan om två vägdagvattendammar vid nya E18, Järvafältet"

Beslutsunderlag

Komplettering av Vägverkets tidigare anmälan om två vägdagvattendammar vid nya E18, Järvafältet, remiss från Miljöförvaltningen, Stockholms stad, dnr 2007-002088-320, 2008-04-09.

Stadsbyggnads- och miljöförvaltningens skrivelse, 2008-04-24.

Sammanfattning

Vägverket har inkommit till miljöförvaltningen i Stockholm med kompletteringar av sin tidigare anmälan om de planerade dagvattendammarna vid nya E18.

Stadsbyggnads- och miljöförvaltningen har fått Vägverkets skrivelse för kännedom och möjlighet att yttra sig.

Vägverket har projekterat kompletterande reningssteg, jämfört med vad som redovisats i anmälan 2007-03-07, för att dagvattnet ska klassificeras som innehållande "låga halter" enligt Stockholms stads dagvattenstrategi. Vägverket beräknar att föroreningshalten i dagvattnet, efter den nu föreslagna reningen, både in till Skogvaktarkärret och ut till Igelbäcken kan klassas som låga halter enligt Stockholms dagvattenstrategi.

Förslag till beslut

Överlämna förvaltningens skrivelse till Miljöförvaltningen, Stockholms stad, som svar på remissen.

Sune Hasselström
Förvaltningschef

Bakgrund

Länsstyrelsen i Stockholms län har genom beslut den 23 januari 2008 upphävt Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds delegationsbeslut gällande skyddsåtgärder som ska vidtas före avledning av trafikdagvatten från nya E18 till Igelbäcken och återförvisat ärendet till Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnd för vidare handläggning. Med anledning härav har Vägverket inkommit till miljöförvaltningen i Stockholm med kompletteringar av sin tidigare anmälan om de planerade dagvattendammarna vid nya E18. Stadsbyggnads- och miljöförvaltningen har fått Vägverkets skrivelse för kännedom och möjlighet att yttra sig.

Vägverkets synpunkter

Vägverket anser att kraven i miljö- och hälsoskyddsnämndens (i Stockholm) föreläggande 2007-09-03 om rening till ”låga halter” enligt Naturvårdsverkets bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag (1999) är omöjliga att uppnå med dagens teknik och till en rimlig kostnad. Däremot anser Vägverket att det inte är några problem för Vägverket att leva upp till regeringens krav i tillåtlighetsbeslutet (för hela nya E18). Kraven för utsläpp till Igelbäcken bör enligt Vägverket vara att vatten som släpps till Igelbäcken inte ska försämma vattenkvaliteten i bäcken jämfört med idag. Alternativt kan kravet vara att ”låga halter” enligt endera StormTac (SWECO:s program för beräkning av dagvattenföroreningar) eller Stockholms stads dagvattenstrategi ska uppnås i det tillrinnande dagvattnet till Skogvaktarkärret (i Stockholm, och vidare till Igelbäcken).

Vägverkets kompletteringar och förändringar

Vägverket har projekterat kompletterande reningssteg, jämfört med vad som redovisats i anmälan 2007-03-07, för att dagvattnet ska klassificeras som innehållande ”låga halter” enligt Stockholms stads dagvattenstrategi. Därmed menar Vägverket att både halter och mängder av näringsämnen och föroreningar till Igelbäcken minskas i ännu högre grad jämfört med idag.

Följande kompletteringar och förändringar har gjorts sedan anmälan först inlämnades till miljöförvaltningen: dammarna har kompletterats med större våtmarkszoner, reglervolymer i dammarna har utökats för att minska och utjämna flödena till diket, dammarna har fått ny och större utformning för att eliminera bräddning direkt till Igelbäcken, diket för dagvatten från Rinkeby har givits en ny slingrande utformning, diken från dammarna till Skogvaktarkärret har givits en bredare utformning och separata fördammar med oljeavskiljande funktion för ännu effektivare hantering av dagvatten från eventuella katastrofsituationer ska byggas.

Vägverket beräknar att föroreningshalten i dagvattnet, efter rening, både in till Skogvaktarkärret och ut till Igelbäcken, kan klassas som låga halter enligt Stockholms dagvattenstrategi.

Vägverket säger sig sträva efter att minska föroreningsbelastningen från vägdagvattnet och på bästa sätt rena vattnet och omhänderta det genererade slammet. I det aktuella fallet tvingas Vägverket att ”välja” mellan att belasta två

känsliga recipienter; Igelbäcken eller Edsviken, där Igelbäcken är att betrakta som den känsligaste. Vägverket bedömer dock att den föreslagna lösningen är den minst kostsamma, såväl miljömässigt som ekonomiskt. Att pumpa vägavgvatten till Järva dagvattentunnel och rena det där, för att sedan pumpa ut vattnet i Edsviken, anser Vägverket inte vara att omhänderta föroreningarna på ett lika bra sätt som genom de öppna dagvattendammar med kompletterande reningssteg som Vägverket föreslagit. Lösningen att pumpa vattnet innebär också, enligt Vägverket en betydligt större såväl miljö-, investerings- som driftkostnad.

Kostnader

Vägverket påpekar att, enligt miljöbalken 2 kap 3 och 7§§, åtgärder för största möjliga miljönytta ska vara tekniskt möjliga och ekonomiskt rimliga att genomföra. Kostnaden får inte överskrida nyttan av åtgärden.

Vägverket uppskattar att den totala anläggningskostnaden för det alternativ som Vägverket förordar, d. v. s. dammanläggningar kompletterade med våtmarkszoner och diken för att klara Stockholms stads dagvattenstrategis definition av ”låga halter” blir 3 420 000 kronor. Till detta kommer en årlig driftkostnad på ca 50 000 kronor, enligt Vägverket.

Alternativet där dagvattnet inte leds till Igelbäcken utan pumpas till Järva dagvattentunnel och vidare till Edsviken, som enligt Vägverket är det enda praktiska om inte miljö- och hälsoskyddsnämndens (i Stockholm) föreläggande ändras. Detta förslag skulle enligt Vägverket innebära en anläggningskostnad på 7 254 240 kronor. Till detta ska läggas en årlig driftkostnad på 80 000 kronor och en årlig VA-taxa som i dagsläget inte är känd.

Stadsbyggnads- och miljöförvaltningens kommentarer och synpunkter

Igelbäcken är en av de mest känsliga recipienterna i Stockholmsområdet, dels på grund av att den är ett relativt opåverkat vattendrag, dels på grund av förekomsten av grönlång. Skyddet av bäcken har därför hög prioritet.

I regeringens tillåtlighetsprövning för E18 2004 heter det bland annat: *”Dagvatten från vägen får släppas ut i Igelbäcken endast efter godtagbar rening”*.

Vad regeringen avser med ”godtagbar rening” är svårtolkat, då begreppet saknar en definition. I olika sammanhang talas det i stället om ”låga halter”, som då skulle kunna vara detsamma som godtagbara. Vägverket hänvisar till värden som presenterats av SWECO och till värden som kommer från Stockholms dagvattenstrategi. Dagvattenstrategin innehåller ett antal gränser för ”låga halter” som utgår från Naturvårdsverkets bedömningsgrunder. I sammanhanget är det något förvirrande att gränserna i dagvattenstrategin (enligt Christer Lännergren, Stockholm Vatten) har justerats uppåt, på grund av generellt förhöjda föroreningshalter i Stockholmsområdet, så att det som i dagvattenstrategin är övre gräns för låga halter i bedömningsgrunderna är övre gräns för måttliga halter. Vägverkets tycks acceptera dessa halter som krav för utsläpp av renat vägavgvatten till Igelbäcken.

”Låga” halter enligt Naturvårdsverkets bedömningsgrunder förekommer också i diskussionen, och det är dessa som används i Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds föreläggande, men som anses som alltför stränga av Vägverket.

Vad frågan alltså handlar om är huruvida kravet på godtagbar rening innebär att det renade vägdagvattnet högst får innehålla ”låga” eller ”måttliga” halter enligt Naturvårdsverkets bedömningsgrunder.

Om godtagbar rening innebär att utsläppet av vägdagvatten inte ska medföra någon försämring överhuvudtaget kan Naturvårdsverkets låga halter vara ett rimligt krav och i överensstämmelse med Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds föreläggande. Om godtagbar rening ligger i linje med Naturvårdsverkets måttliga halter kan detta försvaras med att de halterna är lägre än de som sannolikt orsakar störningar på växt- och djurliv, och att utsläpp med dessa halter i de flesta lägen troligen skulle orsaka en begränsad höjning av halterna i bäcken.

Vägverket har tidigare presenterat ganska omfattande beräkningar av de årsmedelhalter som kan uppnås i de olika reningsstegen. Några motsvarande beräkningar har inte presenterats för det nya förslaget till utformning. Sådana beräkningar bör göras innan slutlig ställning kan tas till det av Vägverket förordade förslaget till rening av vägdagvatten från nya E18.